

2018/2088(INI)

11.12.2018

СТАНОВИЩЕ

на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи

на вниманието на комисията по промишленост, изследвания и енергетика

относно всеобхватната европейска промишлена политика в областта на
изкуствения интелект и роботиката
(2018/2088(INI))

Докладчик по становище (*): Михал Бони

(*) Асоциирана комисия – член 54 от Правилника за дейността

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи приканва водещата комисия по промишленост, изследвания и енергетика да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

- като взе предвид съобщението на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, озаглавено „Изкуствен интелект за Европа“ (COM(2018)0237),
- като взе предвид своята резолюция от 16 февруари 2017 г., съдържаща препоръки към Комисията относно гражданскоправни норми за роботиката¹,
- А. като има предвид, че изкуственият интелект (ИИ) е една от стратегическите технологии за 21-ви век, както в световен мащаб, така и в Европа, като осигурява положителна промяна за европейската икономика и дава възможност за иновации, производителност, конкурентоспособност и благосъстояние;
- Б. като има предвид, че европейската рамка за ИИ трябва да бъде разработена при пълно зачитане на основните права, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално на принципите за защита на данните, неприкосновеност на личния живот и сигурност;
- В. като има предвид, че насоченият към човека ИИ и машинното самообучение представляват предимство за европейското общество и могат да спомогнат за справяне с някои от най-неотложните обществени предизвикателства, като носят осезаеми ползи за гражданите;
- 1. призовава Комисията и другите компетентни институции да работят в тясно сътрудничество с изследователи, представляващи различни дисциплини, за да идентифицират, подкрепят и мобилизират възможните положителни ефекти от иновативните употреби на ИИ, да проучат, предотвратят и смекчат потенциалните вредни последици от злонамерено или небрежно използване на ИИ, както и да разработят инструменти, политики и норми, подходящи за гарантиране на етичното управление на приложенията на ИИ; подчертава необходимостта от разработване на програми за обмен на знания, включително трансгранични програми, и от улесняване на съвместното разработване на стратегии между организациите на гражданското общество; отбелязва, че следва да се идентифицират най-добрите практики в областите на научните изследвания с по-зрели методи за разглеждане на въпроси, свързани с двойната употреба, като например сигурността и неприкосновеността на личния живот, и че те следва да се прилагат в областта на ИИ;
- 2. подчертава факта, че злонамереното или небрежно използване на ИИ би могло да застраши цифровата сигурност, физическата, както и обществената безопасност, тъй като би могло да се използва за извършване на мащабни, целенасочени и високоефективни атаки срещу услуги на информационното общество и свързани

¹ Приети текстове, P8_TA(2017)0051.

машини, както и за кампании за дезинформация, и по принцип уронва правото на хората на самоопределение; подчертава, че злонамереното или небрежно използване на ИИ може също да представлява риск за демокрацията и основните права;

3. подчертава, че правото на зачитане на личния живот и защитата на личните данни, залегнали в членове 7 и 8 от Хартата на основните права и в член 16 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), се прилагат за всички области на роботиката и за всички други области, в които може да се използва ИИ, включително анализа на големи информационни масиви, машинното самообучение и интернет на нещата, и че правната рамка на Съюза за защита на данните трябва да бъде напълно спазена в областта на системите на ИИ; отново изразява своята подкрепа за „Плана за действие на Комисията в областта на финансовите технологии – за по-конкурентоспособен и иновативен европейски финансов сектор“, в който се подчертава ролята, която регулирането може да играе за улесняване на технологичните иновации и по-доброто разбиране на иновативните бизнес модели и развитието на пазара, като се позволи на регулаторните органи да упражняват надзор върху предприятията съгласно правната рамка на Съюза;
4. призовава Комисията да гарантира, че всяка бъдеща регулаторна рамка на ЕС относно ИИ осигурява неприкосновеността на личния живот и поверителността на съобщенията, защитата на личните данни, включително принципите на законосъобразност, справедливост и прозрачност, защитата на данните още при проектирането и по подразбиране, ограничаването на целите, ограничаването на съхранението, точността и свеждането до минимум на данните, при пълно спазване на законодателството на Съюза за защита на данните, както и на сигурността, личната безопасност и други основни права, включително правото на свобода на изразяване на мнение и на информация; счита, че всяка бъдеща регулаторна рамка следва да се оценява редовно от Комисията, като се вземат предвид новите технологични развития;
5. подчертава, че европейските стандарти за ИИ трябва да се основават на принципите на цифровата етика, човешкото достойнство, зачитането на основните права, защитата на данните и сигурността, като се цели тези принципи да са включени още при проектирането и по този начин се допринася за изграждането на доверие сред потребителите; подчертава значението на използването на потенциала на ЕС за създаване на силна инфраструктура за системи на ИИ, основаващи се на високи стандарти за защита на данните и уважение към хората; подчертава необходимостта от систематично инвестиране в развитието на необходимия бъдещ експертен опит, особено при обучението на изследователи, и от улесняване на споделянето на знания между различните дисциплини – включително приложната етика – специализирани в технологиите в областта на ИИ, роботиката и свързаните с тях области;
6. призовава Комисията да заеме твърда позиция срещу разработването и използването на автономни оръжейни системи, захранвани от ИИ, във всяка рамка на ЕС;

7. приветства инициативата на Комисията за създаване на Европейския алианс за ИИ, който ще има за задача разработването на всеобхватни етични насоки за ИИ и политически препоръки; подчертава значението на активното участие в световните алианси и форуми в областта на ИИ, за да се даде възможност за обмен на знания и за цялостно разбиране на опасенията, свързани с неприкосновеността, прозрачността и сигурността на данните при разработването и внедряването на системи на ИИ; във връзка с това приветства работата на експертната група на високо равнище за изкуствения интелект (ЕГВР за ИИ), която служи за ръководна група за работата на Алианса за ИИ; призовава Комисията да гарантира участието на органите за защита на данните в тази група на високо равнище, да завърши работата по открит и прозрачен начин и да публикува насоките; освен това приканва Комисията да продължи да работи за подход към ИИ на равнището на ЕС, който да бъде насочен към човека и да се управлява от човека, както и активно да насърчава високите стандарти на ЕС в областта на ИИ на международно равнище;
8. подчертава, че всяка система на ИИ трябва да бъде разработена при зачитане на принципите на прозрачност и на алгоритмичната отчетност, които дават възможност за разбиране на нейните действия от страна на хората; отбелязва, че за да се изгради доверие в ИИ и да се даде възможност за неговото развитие, потребителите трябва да знаят как се използват техните данни, както и други данни и данни, изведени от техни данни, и кога общуват или взаимодействат със система на ИИ или с хора, подпомагани от система на ИИ; счита, че това ще допринесе за по-добро разбиране и доверие сред потребителите; подчертава, че разбираемостта на решенията трябва да бъде стандарт на ЕС в съответствие с членове 13, 14 и 15 от ОРЗД; припомня, че ОРЗД предвижда право на информиране относно логиката, използвана при обработката на данни; подчертава, че съгласно член 22 от ОРЗД физическите лица имат право да получат човешка намеса, когато решение, основано на автоматизирана обработка, ги засяга в значителна степен;
9. подчертава, че Комисията, Европейският комитет по защита на данните, националните органи по защита на данните и други независими надзорни органи следва да изпълняват отгук нататък решаваща роля, за да се насърчава прозрачността, справедливият процес, правната сигурност като цяло и по-специфично конкретните стандарти за защита на основните права и гаранциите, свързани с обработката и анализа на данни; призовава за по-тясно сътрудничество между органите, отговарящи за надзора и регулирането на поведението в цифровата среда; призовава за адекватно финансиране и осигуряване на персонал за подобни органи;
10. подчертава значението на борбата с предубежденията по отношение на разработчиците, а оттам и на необходимостта от разнородна работна сила във всички клонове на сектора на ИТ, както и на предпазните механизми, за да се избягват предубеждения, основани на пол и възраст и интегрирани в системите на ИИ;
11. подчертава значението на създаването на регулаторна рамка за контрол на алгоритмите и тяхното въздействие, включително, следователно, възможността за

ангажиране на независими одитори за алгоритми (или дори надзорни органи за софтуер, или регулатор, който да може да разследва автоматизирани решения на ИИ);

12. подчертава значението на качеството и точността, както и представителния характер на данните, използвани при разработването и внедряването на алгоритми, тъй като техният стандарт се основава на данните, използвани за тяхното обучение; посочва, че дори висококачествени данни за обучение могат да доведат до увековечаване на съществуващата дискриминация и несправедливост, когато не се използват внимателно и съзнателно; отбелязва, че използването на нискокачествени, остарели, непълни или неточни данни на различни етапи от обработката на данни може да доведе до лоши прогнози и оценки и от своя страна – до предубеждения, които в крайна сметка могат да доведат до нарушаване на основните права на отделни лица или до напълно неточни заключения или неверни резултати; поради това счита, че е важно в ерата на големите информационни масиви да се гарантира, че алгоритмите са обучавани на представителни извадки от висококачествени данни с цел постигане на статистическо изравняване; подчертава, че дори ако се използват точни висококачествени данни, прогнозният анализ, основан на ИИ, може да предложи само статистическа вероятност; припомня, че съгласно ОРЗД допълнителното обработване на лични данни за статистически цели, включително за обучение на ИИ, може да води само до обобщени данни, които не могат да бъдат повторно приложени към отделни хора;
13. призовава Комисията, държавите членки и органите за защита на данните да установяват алгоритмичната дискриминация и предубеждения и да вземат всички възможни мерки да ги предотвратят или сведат до минимум, и да разработят силна обща етична рамка за прозрачната обработката на лични данни и автоматизираното вземане на решения, която да може да направлява използването на данни и прилагането на правото на Съюза;
14. подчертава, че макар да насърчават напредъка в полза на обществото и околната среда, научните изследвания в областта на ИИ и други свързани дейности следва да се извършват в съответствие с принципа на предпазните мерки и основните права; подчертава, че всеки, който участва в разработването, прилагането, разпространението и използването на ИИ, следва да взема предвид и да зачита човешкото достойнство, както и самоопределянето и благосъстоянието – както във физически, така и психологически план – на индивида и на обществото като цяло, да предвижда потенциалните въздействия върху безопасността и да взема надлежни предпазни мерки, пропорционални на нивото на защита, включително бързото оповестяване на факторите, които могат да застрашат обществеността или околната среда; подчертава необходимостта от координиран подход, за да се гарантира, че често се извършват основани на риска оценки на системите на ИИ и техните компоненти; подчертава значението на разработването и прилагането на всеобхватен набор от правила за одит и насоки за разработването и внедряването на системи на ИИ, както и на механизми за безопасност и сигнализиране, насочени към смекчаване на рисковете от нарушения;
15. подчертава, че за цялостни стратегии в областта на ИИ и роботиката следва да се

прилагат следните принципи:

- а) Роботите и изкуственият интелект са инструменти с множество употреби. Роботите и изкуственият интелект не следва да бъдат проектирани изключително или предимно да причиняват смърт или вреда на човешки същества. Личните права и основните свободи трябва да бъдат гарантирани, по-специално човешката цялост (физическа и психическа), човешкото достойнство и идентичност. Подчертава се върховенството на човешкото същество над научния и обществен интерес;
 - б) Човешките същества са отговорни участници. Законодателите следва да гарантират, че новите технологии са съобразени с действащите закони и основните права;
 - в) Роботите и изкуственият интелект са продукти и следва да бъдат проектирани да бъдат безопасни, сигурни и подходящи за целта, подобно на останалите продукти;
 - г) Роботите и изкуственият интелект са производствени артефакти. Те не следва да бъдат проектирани по измамен начин за експлоатиране на уязвими потребители; напротив, тяхната същност на машини следва да е ясно видима;
 - д) Всеки робот или система на изкуствен интелект следва да бъдат свързани с лице, което носи правната отговорност. В случай на груба небрежност по отношение на безопасността и сигурността производителите следва да носят отговорност дори когато в споразуменията с ползвателите са включени клаузи за освобождаване от отговорност;
16. подчертава необходимостта от включване на обществеността в процеса на разработване на ИИ; поради това призовава Комисията да публикува всички алгоритми, инструменти и технологии, финансирани или съфинансирани от обществеността като отворен код;
17. подчертава, че когато възникват рискове като неизбежна и неразделна част от научните изследвания на ИИ, следва да се разработват и спазват строги протоколи за оценка и управление на риска, като се има предвид, че рискът от вреда не трябва да е по-голям от този, който се среща в нормалния живот (т.е. хората не могат да бъдат изложени на рискове, по-големи от или допълнителни спрямо тези, на които са изложени при обичайния си начин на живот).

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	10.12.2018						
Резултат от окончателното гласуване	<table><tr><td>+: </td><td>30</td></tr><tr><td>—: </td><td>0</td></tr><tr><td>0: </td><td>1</td></tr></table>	+:	30	—:	0	0:	1
+:	30						
—:	0						
0:	1						
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Martina Anderson, Monika Beňová, Michał Boni, Cornelia Ernst, Romeo Franz, Nathalie Griesbeck, Jussi Halla-aho, Monika Hohlmeier, Sophia in 't Veld, Dietmar Köster, Juan Fernando López Aguilar, Roberta Metsola, Claude Moraes, Péter Niedermüller, Ivari Padar, Giancarlo Scottà, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Helga Stevens, Bodil Valero, Harald Vilimsky, Josef Weidenholzer						
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Marek Jurek, Jean Lambert, Angelika Mlinar, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Barbara Spinelli, Axel Voss						
Заместници (чл. 200, пар. 2), присъствали на окончателното гласуване	Lucy Anderson, Margrete Auken, Anthea McIntyre						

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

30	+
ALDE	Nathalie Griesbeck, Sophia in 't Veld, Angelika Mlinar, Maite Pagazaurtundúa Ruiz
ECR	Jussi Halla-aho, Marek Jurek, Anthea McIntyre, Helga Stevens
ENF	Giancarlo Scottà
GUE/NGL	Martina Anderson, Cornelia Ernst, Barbara Spinelli
PPE	Michał Boni, Monika Hohlmeier, Roberta Metsola, Csaba Sógor, Axel Voss
S&D	Lucy Anderson, Monika Beňová, Dietmar Köster, Juan Fernando López Aguilar, Claude Moraes, Péter Niedermüller, Ivari Padar, Birgit Sippel, Josef Weidenholzer
VERTS/ALE	Margrete Auken, Romeo Franz, Jean Lambert, Bodil Valero

0	-

1	0
ENF	Harald Vilimsky

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“